

ความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบประชาธิปไตย
ของนายทหารในโรงเรียนเสนาธิการทหารบกหลักสูตรหลักประจำ
และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร)

นางสาววารุณี กิตติธรรมวุฒิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-334-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 14828726

018394

THE POLITICAL THINKINGS AND THE ACCEPTANCE OF DEMOCRACY
OF THE STUDENT OFFICERS IN THE ARMY GENERAL COMMAND AND STAFFS
COLLEGE'S REGULAR AND MASTER OF MILITARY SCIENCE PROGRAMMES

Miss Varunee Kittithamavoot

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Government
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-334-6

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วารุณี กิตติธรรมวูฒิ : ความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบประชาธิปไตย
ของนายทหารในโรงเรียน เสนาธิการทหารบกหลักสูตรหลักประจำและหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (การทหาร) (THE POLITICAL THINKINGS AND THE ACCEPTANCE OF
DEMOCRACY OF THE STUDENT OFFICERS IN THE ARMY GENERAL COMMAND AND
STAFFS COLLEGE'S REGULAR AND MASTER OF MILITARY SCIENCE
PROGRAMMES) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. กนลา สุขพานิช-ชั้นทปราบ, 221 หน้า.
ISBN 974-581-334-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบ
ประชาธิปไตยของนายทหารในโรงเรียน เสนาธิการทหารบกหลักสูตรหลักประจำและหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (การทหาร) ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร โดยมีตัวแปรในการศึกษาความแตกต่าง
กัน คือ หลักสูตรในการศึกษา สถาบันการศึกษา อายุ สายงานการทำงาน และประสบการณ์การ
ทำงาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ตัวแปรทางด้านหลักสูตรการศึกษามีผลต่อความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบ
ประชาธิปไตยของนายทหารเหล่านี้ กล่าวคือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร)
จะมีความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนนายทหารหลักสูตรหลักประจำ
2. ตัวแปรทางด้านสถาบันการศึกษา พบว่า มีผลกระทบแต่เพียงความคิดทางการเมือง
ของทหารทั้งสองหลักสูตรเท่านั้น กล่าวคือ นายทหารที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยจะมีความคิดทาง
การเมืองแบบประชาธิปไตยสูงกว่านายทหารที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
แต่ทางด้าน การยอมรับระบอบประชาธิปไตยของนายทหารทั้งสองกลุ่มนี้กลับ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ
3. ตัวแปรทางด้าน อายุ สายงานการทำงาน และประสบการณ์การทำงาน ไม่มีผล
กระทบต่อความแตกต่างทางความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบประชาธิปไตยของนายทหาร
ทั้งสองหลักสูตรนี้แต่อย่างใด

ภาควิชา..... การปกครอง.....
สาขาวิชา..... การปกครอง.....
ปีการศึกษา..... 2534.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C030245 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD : POLITICAL THINKINGS/ACCEPTANCE/DEMOCRACY/ARMY GENERAL COMMAND STAFF COLLEGE

VARUNEE KITTITHAMAVOOT : THE POLITICAL THINKINGS AND THE ACCEPTANCE OF DEMOCRACY OF THE STUDENT OFFICERS IN THE ARMY GENERAL COMMAND AND STAFFS COLLEGE'S REGULAR AND MASTER OF MILITARY SCIENCE PROGRAMMES. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. KANALA SUKHABANIJ-KANTAPRAB, Ph.D. 221 PP. ISBN 974-581-334-6

The main purpose of this research project is to study the Army officers' political thinkings and the recognition of Democracy, focusing only among the group of officers studying in the Army General Command and Staffs College.

At the present, the Army General Command and Staffs College offers 2 programs for student officers, i.e., the Regular and the Master of Arts in Military Science Programs. Therefore, the thesis aims at analyzing the similarities and for differences among these 2 groups of student officers in their recognition of Democracy, providing that they already have experienced differences in the studying programs, age, past education as well as their military trainings and mission.

The research findings are as follow:

1. The political thinkings and the recognition of Democracy among the student officers in the Master's program of the Army General Command and Staffs College are relatively higher than the those of the student officers in the Regular program.

2. The political thinkings of the student officers graduated from the civilian university relatively are higher than those of the student officers graduated from military academy but their recognition of the principle of Democracy are equally the same.

3. The political thinkings and the recognition of Democracy principles of the student officers in both the Regular and Master's Degree Programs are not affected by their differences with regard to their ages, family backgrounds, working experiences and military missions.

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ Kanala Sukhabanij-Kantaprab
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. กนลา สุขพานิช-ชั้นทปราบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กระตุ้นเร่งเร้าตลอดจนให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. สุจิต บุญบงการ ที่ได้ให้คำแนะนำ และเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ ร.ท. หญิง ไพชรินทร์ สิริสัมพันธ์ (พี่เหมียว) และคณาจารย์โรงเรียนเสนาธิการทหารบกที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ คุณประภาส ปิ่นตบแต่ง ที่ได้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการวิจัยข้อมูล ขอขอบคุณ คุณเด่นดวง วัตละเอียด (พี่น้อง) คุณลักขมี วิสุทธิกุล (พี่นุช) ที่ได้ความเอื้อเฟื้อมาโดยตลอด

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดาและแม่ ซึ่งให้การสนับสนุนทั้งด้านกำลังทรัพย์ และกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณ คุณสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ที่ได้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
สภาพปัญหาและความสำคัญของเรื่อง	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	4
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
นิยามศัพท์	9
สมมติฐานในการศึกษา	9
ระเบียบวิธีในการดำเนินการศึกษาวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
วิธีการเสนอเรื่อง	13
2 ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ลักษณะเด่นขององค์การทหาร	15
ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การทหาร-พลเรือน	18
ความชอบธรรมของการแทรกแซงทางการเมืองของทหาร	21
บทบาทของทหารในการพัฒนาประเทศ	22
ความสำคัญสูงสุดของสถาบันพลเรือน	24
ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์	26
ผลประโยชน์ขององค์กร	30
อุดมการณ์ของทหาร	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ทัศนคติและความคิดทางการเมือง	50
ความหมายของประชาธิปไตย	55
วิวัฒนาการของประชาธิปไตย	57
ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับประชาธิปไตย	61
แง่มุมต่าง ๆ ของประชาธิปไตย	63
ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อความมั่นคงของประชาธิปไตย	81
3 ทหารไทย : ความเป็นมาของหลักสูตรในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก	
และความคิดทางการเมือง	91
กำเนิดของทหารในสังคมไทย	91
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	94
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การทหาร)	107
ความคิดเรื่องทหารกับการเมือง	109
ความคิดของทหารต่อความมั่นคงของประเทศ	114
ความคิดของทหารต่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516	115
ความคิดของทหารเกี่ยวกับบทบาทของทหารและกองทัพ	117
ความคิดของทหารอาชีพต่อระบอบประชาธิปไตย	131
4 ระเบียบวิธีวิจัย	134
แบบการวิจัย	135
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	136
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	139
วิธีเก็บข้อมูล	139
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	140

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5	ความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบประชาธิปไตย	141
	ความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารนักเรียน	
	หลักสูตรหลักประจำและนายทหารที่ศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	
	(การทหาร)	141
	การยอมรับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	157
	หลักสูตรในโรงเรียนเสนาธิการทหารบกกับความแตกต่างของความคิด	
	ทางการเมืองและการยอมรับระบอบประชาธิปไตย	163
	ภูมิหลังด้านการศึกษากับผลกระทบของความคิดทางการเมืองและ	
	การยอมรับในระบอบประชาธิปไตย	166
	ความแตกต่างของอายุต่อผลกระทบของความคิดทางการเมืองและ	
	การยอมรับระบอบประชาธิปไตย	169
	สายงานของนายทหารที่ศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	
	(การทหาร) และนายทหารนักเรียนหลักสูตรหลักประจำต่อความ	
	แตกต่างของความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบ	
	ประชาธิปไตย	170
	ประสบการณ์การทำงานกับความแตกต่างของความคิดทางการเมือง	
	และการยอมรับระบอบประชาธิปไตย	172
6	สรุปผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ	175
	ข้อเสนอแนะ	178
	บรรณานุกรม	180
	ภาคผนวก	193
	ประวัติผู้เขียน	221

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ค่าใช้จ่ายทางทหารเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์จากค่าใช้จ่ายของ รัฐบาล	34
2.2	การสั่งซื้ออาวุธทั้งหมดและค่าใช้จ่ายทั้งหมดของทหารระหว่างปี 2525-2526	35
4.1	คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	138
5.1	ความศรัทธาในสติปัญญาและความสามารถของมนุษย์	143
5.2	ความคิดเห็นต่อเสรีภาพในการชุมนุมทางการเมือง	145
5.3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสมอภาค	146
5.4	ความคิดเห็นทางการเมืองของนายทหารในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ทั้งสองหลักสูตร	148
5.5	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นทางการเมืองของนายทหารในโรงเรียนเสนาธิการ ทหารบกทั้งสองหลักสูตร	157
5.6	การยอมรับการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารในโรงเรียน เสนาธิการทหารบกทั้งสองหลักสูตร	158
5.7	การยอมรับผู้แทนราษฎรของนายทหารในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ทั้งสองหลักสูตร	159
5.8	การยอมรับความสำคัญของการเลือกตั้งและพรรคการเมือง	163
5.9	ความแตกต่างของความคิดเห็นทางการเมืองระหว่างนายทหารในโรงเรียน เสนาธิการทหารบกทั้งสองหลักสูตร	165
5.10	ความคิดเห็นทางการเมืองของนายทหารในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ทั้งสองหลักสูตร	165
5.11	ความแตกต่างของการยอมรับระบอบประชาธิปไตยของนายทหาร นักศึกษาทั้งสองหลักสูตร	166

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.12	ผลกระทบของภูมิหลังทางการศึกษาต่อความคิดทางการเมืองของ นายทหารนักศึกษาโรงเรียนเสนาธิการทหารบก	167
5.13	ความคิดทางการเมืองของนายทหารที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษา ต่างกัน	168
5.14	การยอมรับระบอบประชาธิปไตยของนายทหารนักศึกษาที่จบการศึกษา จากสถาบันการศึกษาต่างกัน	168
5.15	อายุต่อความแตกต่างของความคิดทางการเมืองและการยอมรับระบอบ ประชาธิปไตย	170
5.16	สายงานต่อความแตกต่างของความคิดทางการเมืองและการยอมรับ ระบอบประชาธิปไตย	171
5.17	ประสบการณ์การทำงานต่างกับความแตกต่างของความคิดทางการเมือง และการยอมรับระบอบประชาธิปไตย	173